

MINISTAR FINANCIJA

ZDRAVKO MARIĆ,
PREDSTAVLJAJUĆI POREZNU
REFORMU, HVALIO SE DA ĆE
OSIGURATI VEĆE POREZNE
OLAKŠICE ZA DJECU I DRUGE
UZDRŽAVANE OSOBE

FOTO: PATRIK MACEK/PIXSELL

Tekst ALEKSANDAR STAJČIĆ Fotografije PIXSELL

Porezna reforma na krilima konzervativne revolucije

Dok se nedavno ministar financija Zdravko Marić, predstavljajući poreznu reformu, hvalio da će osigurati veće porezne olakšice za djecu i druge uzdržavane osobe, Nacional je otkrio kako bi usvajanjem novog zakona mnogima te olakšice mogle biti potpuno uskraćene.

Porezna reforma u dijelu olakšica na

uzdržavanje djece, partnera i drugih osoba u srži je vrlo konzervativna i udara po džepu sve one koji ne žive u tradicionalnom braku. Novim zakonom bit će zakinuti poočimi i pomajke, njihovi bračni i izvanbračni drugovi te njihovi pastarci, zatim izvanbračni partneri, neformalni životni i životni partneri, a posredno i djeca ili pastarci koje

uzdržavaju. Stoga prijedlog novog zakona ostavlja dojam da porezna reforma ima obilježja konzervativne duhovne obnove kojoj je cilj "nagraditi" sve one koji stupe u tradicionalni brak, "razmaziti" ih povlasticama i materijalno ih zastrašiti od same pomisli na razvod ili stupanje u drugačiji oblik obiteljske zajednice. Da se radi o brojnim ljudima koji bi

FOTO: ZELIKO LUKUNIC/PIXSELL

➤ PRIJEDLOG NOVOG ZAKONA OSTAVLJA DOJAM DA POREZNA REFORMA IMA OBILJEŽJA KONZERVATIVNE DUHOVNE OBNOVE ZA KOJU SE ZALAŽU ŽELJKA MARKIĆ I UDRUGA U IME OBITELJI

NACIONAL OTKRIVA DETALJE POREZNE REFORME koji pokazuju da je ona u dijelu olakšica na uzdržavanje djece, partnera i drugih osoba u srži vrlo konzervativna i udara po džepu sve one koji ne žive u tradicionalnom braku

se mogli naći u neravnopravnom položaju ukazuju mnogi pokazatelji, kao što su sve češći razvodi brakova, ali i drugi trendovi života u Hrvatskoj. Prema popisu stanovništva iz 2011. u Hrvatskoj je bilo oko 230.000 obitelji koje su u izvanbračnoj vezi, ili koje uzdržavaju samohrani roditelji, a te obitelji imale su više od 310.000 djece. Prema tom popisu, gotovo 950.000 žena ili njih skoro 50 posto u Hrvatskoj, u dobi od 15 do 85 i više godina, živjelo je samo ili izvan klasične bračne zajednice. Muškaraca u toj dobnoj skupini koji su samci, nisu u bračnoj ili istospolnoj zajednici, bilo je gotovo 800.000, naspram 959.000 onih koji su bili u braku.

AKO PRIJEDLOG ZAKONA NE PROMIJENJEN prođe skorašnju hitnu saborsku proceduru, mnoge osobe mogle bi izgubiti buduće i sadašnje porezne

AKO PRIJEDLOG ZAKONA prođe saborsku proceduru, mnoge osobe mogle bi izgubiti porezne olakšice. Sve se to vidi iz prijedloga u kojem se djecu definira kao 'djecu koju roditelji odnosno skrbnici uzdržavaju'

FOTO: MARKO LUKUNIC/PIXSELL

olakšice. Sve se to jasno vidi iz prijedloga zakona u kojem se djecu definira kao "djecu koju roditelji odnosno skrbnici uzdržavaju". U zakonu koji je još na snazi ta je definicija šira i glasi: "Djecom u smislu stavka 2. ovoga članka smatraju se djeca koju roditelji, skrbnici, usvojitelji, počimi i pomajke uzdržavaju".

ŠTO SE PAK UZDRŽAVANIH OSOBA tiče, u aktualnom zakonu stoji: "Drugim uzdržavanim članovima uže obitelji u smislu stavka 2. ovoga članka smatraju se bračni i izvanbračni drug, odnosno životni partner i neformalni životni partner poreznog obveznika, roditelji poreznog obveznika i roditelji njegova bračnog i izvanbračnog druga, odnosno životnog partnera i neformalnog životnog partnera, preci i potomci u izravnoj liniji, maćehe

► KAROLINA ŠESTAK,
RAVNATELJICA
CENTRA ZA POSEBNO
SKRBNIŠTVO, SMATRA
DA JE U REFORMI
DOISTA RIJEČ O
KONZERVATIVNOM
OKVIRU KOJI PRIZNAJE
SAMO BRAK

FOTO: ŽARKO BASIĆ/PIXSELL

odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, bivši bračni i izvanbračni drugovi, odnosno životni partneri i neformalni životni partneri za koje porezni obveznik plaća uzdržavanje i punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu."

U PRIJEDLOGU NOVOG ZAKONA mnogi su izostavljeni i stoji: "Uzdržanim članovima uže obitelji u smislu stavka 4. ovoga članka smatraju se bračni drug, roditelji poreznog obveznika te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu".

Karolina Šestak, ravnateljica Centra za posebno skrbništvo, smatra da se zbog isključivanja svih drugih oblika zajednica iz prijedloga zakona doista radi o konzervativnom okviru koji priznaje samo brak. Na jednom slikovitom primjeru objasnila je kako bi se ovaj zakon mogao odraziti u stvarnom životu.

"Pero i Ana su u braku. Pero je otac djeteta, a Ana pomajka. Pero ostane bez posla (a dosad je imao pravo na olakšicu kao roditelj i to ima u novom prijedlogu) i Ana ih uzdržava. Ana nije djetetu ni roditelj ni skrbnik sukladno posebnom propisu koji propisuje tko može biti skrbnik djetetu (posebni propis je Obiteljski zakon). Ana neće moći ostvariti poreznu olakšicu ako u odredbi novog zakona ne stoji da i pomajka ima pravo na olakšicu.

Ovim prijedlogom Ana bi imala pravo na olakšicu na Peru kao bračnog druga koji spada u uzdržavanog člana uže obitelji, ali ne i na dijete", ispričala je Karolina Šestak.

Rekla je da se roditeljski status dokazuje rodnim listom, a skrbnički rješenjem o skrbništvu i stoga tvrdi da Ani neće biti dovoljan rodni list djeteta njezina bračnog druga, ako ne stoji u zakonskoj odredbi da može ostvarivati to pravo i podnijeti zahtjev na posebnom obrascu.

Uvjerena je da će, ako se takav zakon usvoji nepromijenjen, veliki broj djece biti oštećen. "U Hrvatskoj je trend porasta izvanbračnih zajednica. Novim zakonom bili bi pogođeni izvanbračni partneri, a i njihova djeca ako biološki roditelj ostane bez posla. Pogođeni bi bili izvanbračni i životni partneri jer im se ukida pravo na olakšicu za međusobno uzdržavanje koje su dosad imali.

"Slikovito opisano, ako bi Pero i Ana bili u izvanbračnoj zajednici, tada Ana u slučaju Perina otkaza ne bi imala pravo na poreznu olakšicu ni na njega, niti na dijete. Ana u tom slučaju ne bi imala pravo na poreznu olakšicu na pastorka ni u slučaju da Pero zarađuje manje i da želi na svojoj plaći ostvariti poreznu olakšicu, bili oni u braku ili izvanbračnoj zajednici", objasnila je Karolina Šestak.

Naglasila je i da novim zakonom pravo na uzdržavanje partnera ne bi imali u izvanbračnoj zajednici i da imaju biološku djecu, što bi nanijelo izravnu štetu njima kao odraslim osobama i neposrednu zajedničkoj djeci.

"UPRIJEDLOGU ZAKONA IZBAČENA SU i životna partnerstva u koja najčešće stupaju istospolni parovi. Zato oni također neće moći koristiti porezne olakšice u slučaju uzdržavanja svoga partnera. U članku 57, stavku 2. Zakona o životnom partnerstvu, osoba istog spola upravo poziva na poseban propis, a to je sad porez na dohodak, gdje bi mogli biti isključeni", objasnila je Karolina Šestak.

Milanka Opačić, bivša ministrica socijalne politike i mladih i članica SDP-a, rekla je kako se nada da će prijedlog zakona biti izmijenjen nakon objave članka u Nacionalu. Dodala je i kako se nada da se radi o propustu, a ne o svjesnoj namjeri da se diskriminira veći broj ljudi. "Vjerujem da su na poreznoj reformi radili ekonomski stručnjaci iz Ministarstva financija. Kada u Saboru ukažemo na ove propuste,

**VELIKI BROJ DJECE
bit će oštećen ako se
usvoji ovaj zakon. Bit
će pogođeni izvanbračni
partneri, a i njihova djeca
ako biološki roditelj
ostane bez posla', tvrdi
Karolina Šestak iz Centra
za posebno skrbništvo**

Zakon o porezu na dohodak, članak 14., stavak 5. (str. 20):

FOTO: ŽELJKO MRŠIĆ/PIXSELL

(5) Djecom se u smislu stavka 4. ovoga članka smatraju djeca koju roditelji odnosno skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja ako su prijavljena Hrvatskom zavodu za zapošljavanje.

(6) Uzdržanim članovima uže obitelji u smislu stavka 4. ovoga članka smatraju se bračni drug, roditelji poreznog obveznika te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu.

(7) Osobama s invaliditetom u smislu stavka 4. ovoga članka smatraju se fizičke osobe - porezni obveznik i/ili uzdržavani članovi njegove uže obitelji i uzdržavana djeca kojima je rješenjem donesenim prema propisima o mirovinskom osiguranju, zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, socijalnoj skrbi, odgoju i obrazovanju te prema drugim posebnim propisima utvrđena invalidnost ili tjelesno oštećenje.

(8) Osobni odbitak poreznog obveznika čini osnovni osobni odbitak uvećan za dijelove i iznose osobnog odbitka na koje porezni obveznik ostvaruje pravo pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Dosadašnji zakon,

članak 36. Stavak 7:

7) Djecom u smislu stavka 2. ovoga članka smatraju se djeca koju roditelji, skrbnici, usvojitelji, počimi i pomajke uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja ako su prijavljena Hrvatskom zavodu za zapošljavanje. Drugim uzdržanim članovima uže obitelji u smislu stavka 2. ovoga članka smatraju se bračni i izvanbračni drug, odnosno životni partner i neformalni životni partner poreznog obveznika, roditelji poreznog obveznika i roditelji njegovoga bračnog i izvanbračnog druga, odnosno životnog partnera i neformalnog životnog partnera, preci i potomci u izravnoj liniji, maćeha odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, bivši bračni i izvanbračni drugovi, odnosno životni partneri i neformalni životni partneri za koje porezni obveznik plaća uzdržavanje i punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu.

nadam se da će ih izmijeniti. Ako ne pristanu na izmjene, to bi moglo značiti da se zaista radi o nečijoj namjeri da diskriminira druge građane", izjavila je Milanka Opačić.

SMATRA DA ĆE NOVI ZAKON DOĆI NA RED za izglasavanje već 15. prosinca, nakon što prođe drugo čitanje. Rekla je da će SDP-a pisati amandmane i tražiti da se svima koji uzdržavaju dijete ili člana obitelji omogući pravo na poreznu olakšicu na dohodak.

"U prošloj vladi Zdravko Marić radio je reformu dok su se drugi ministri prepucavali. Međutim, o poreznoj reformi vrlo kratko organizirana je javna rasprava. U ozbiljnim državama javne rasprave traju i godinu dana. Važna je svaka sitnica jer je porezna reforma sveobuhvatna i odnosi se na sve građane. Za to smo imali premalo vremena", zaključila je Milanka Opačić.

Kako su iz prijedloga zakona izbačeni i posvojitelji, Nacional je razgovarao i s članovima udruge za potporu posvajanju Adopte. Oni su istaknuli da je odredbom čl. 197. Obiteljskog zakona propisano da posvojenjem među posvojiteljem i njegovim srodnici s jedne strane te posvojenikom i njegovi potomcima s druge strane nastaje neraskidiv odnos srodstva i sva prava i dužnosti koje iz toga proizlaze. "Iz navedenog proizlazi da su posvojitelji izjednačeni s roditeljima u svakom smislu", istaknuli su iz Adopte i apostrofirali da su u prijedlogu novog zakona o porezu na dohodak izbačene tri dosad taksonativno navedene kategorije (usvojitelji, poočimi i pomajke) te su upozorili na to da u posvojiteljskoj

zajednici strahuju da će zbog toga posvojitelji izgubiti poreznu olakšicu na posvojenu djecu.

U Adopti su u prijedlogu novog zakona o porezu na dohodak, stavak 4., također uočili da je smanjen krug uzdržavanih članova uže obitelji: po njemu bi oni bili samo bračni drug, roditelji poreznog obveznika te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu. Zbog toga su zabrinuti da će dio članova obitelji koje su dosad imale pravo na uzdržavanje izgubiti to pravo. "Odredbe zakonskih i podzakonskih akata moraju biti jasno definirane kako ne bi bile podložne tumačenju pa bi neke kategorije djece zakinule u njihovim pravima", poručili su iz Adopte. Naglasili su da, kao i dosad, žele surađivati s državnim institucijama i nadležnim ministarstvima da bi se riješio taj problem. "S obzirom na to da je Adopti dobrobit djece na prvome mjestu, nadamo se da će nas predlagatelji zakona prepoznati kao kvalitetnog i kvalificiranog partnera te nas uključiti, kao i druge zainteresirane organizacije civilnog društva, u izradu prijedloga zakonskih i podzakonskih akata, kako posvojena djeca ne bi bila zaboravljena i zakinuta u svojim pravima", zaključili su iz Adopte.

IZ UDRUGE LET koja radi i na unaprjeđenju kvalitete života samohranih roditelja smatraju da predlagatelja zakona treba kritizirati u dijelu u kojem uzdržavanje poistovjećuje s institutom skrbništva. Tako se čini da maćeha ili očuh, čak i da ispunjavaju obavezu iz čl. 288. st. 3. Obiteljskog zakona, ali nisu skrbnici djeteta, ne bi imali pravo na osobni odbitak. "To da je netko maćeha ili očuh

nije pretpostavka za postavljanje skrbnika djetetu prema čl. 224. Obiteljskog zakona, pa ne postoji ni zakonska mogućnost provedbe odredbe koju predlagatelj ovako propisuje. Tako ne samo da poočim i pomajka ne znače nužno da su skrbnici djeteta, nego njihovo svojstvo nije niti pretpostavka da ih se imenuje skrbnicima djetetu. Odredbu iz predloženog čl. 14. st. 5. Prijedloga Zakona o porezu na dohodak trebalo bi preformulirati u prvoj rečenici da glasi: (5) Djecom u smislu stavka 4. ovoga članka smatraju se djeca koji uzdržavaju roditelji ili drugi obveznici uzdržavanja", smatraju u udruzi Let.

Tvrde kako u stavku 6. članka 14., u dijelu koji glasi "te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom propisu", zakon značajno proširuje krug osoba koje mogu dobiti porezni odbitak, pa tako primjerice i na socijalne radnike koji su skrbnici punoljetnim štitičenicima bez poslovne sposobnosti, kada centar za socijalnu skrb neposredno obavlja skrbništvo ili druge skrbnike koji su izvan centra, a skrbnik prema Obiteljskom zakonu nije dužan uopće uzdržavati štitičnika time što ima svojstvo skrbnika. "Predlagatelj pogrešno povezuje skrbništvo s obvezom uzdržavanja, a jedino bi obaveza uzdržavanja koja je doista i ispunjena trebala biti osnova za osobni odbitak. Prema tome, valja predložiti da stavak 6. glasi: "(6) Uzdržanim članovima uže obitelji u smislu stavka 4. ovoga članka smatraju se bračni drug, roditelji poreznog obveznika te punoljetne osobe koje porezni obveznik uzdržava", rekli su na kraju za Nacional članovi udruge Let.

Održan HR Eko Forum s rekordnim brojem mladih eko proizvođača

18. STUDENOGA održan je treći HR Eko Forum, najveća konferencija u regiji posvećena razvoju tržišta ekoproizvoda

Tvirtka Biovega, organizator HR EKO Foruma, treću godinu za redom okuplja sudionike iz svih segmenata HR eko tržišta, kao nastavak 22 godine duge tradicije ulaganja u edukaciju i suradnju s HR eko proizvođačima te razvoj domaćeg eko tržišta. Ovogodišnji HR Eko Forum okupio je oko 160 sudionika, a više od polovice činili su eko poljoprivrednici, s posebice velikim udjelom mladih proizvođača. Forumu je prethodila dvodnevna radionica Ekološki vrijednosni sustav - inspiriran etičkim načelima, usmjeren idealima i vođen dosljednošću koju je vodio direktor IFOAM-ove Akademije Konrad Hauptfleisch, a sudjelovalo je 30-ak mladih eko poljoprivrednika.

Biovega već 15 godina provodi projekt poticanja domaće ekološke proizvodnje, a ove godine je intenzivirala svoje aktivnosti i posebno ih usmjerila ka mladim ekološkim proizvođačima te je ovo jedna u nizu edukativnih aktivnosti. Kao vlasnica najstarijeg hrvatskog ekološkog imanja Zrno,

Biovega i sama daje primjer održive proizvodnje te poziva mlade eko poljoprivrednike kojima je potrebna edukacija i informacije o mogućnosti plasmana proizvoda da se pridruže platformi HR Eko Foruma te je otvorena komunikacija putem e-maila hreko@biovega.hr.